

R205 – Henstilling om beskæftigelse og anstændigt arbejde i overgangen til fred og stabilitet, 2017 (Nr. 205)

Henstilling om beskæftigelse og anstændigt arbejde i overgangen til fred og stabilitet

Vedttaget på Den 106. Arbejdskonference i ILO (Genève, den 16. juni 2017) - Status: Opdateret ILO-instrument

Præambel

Konferencen for Den Internationale Arbejdsorganisation, der

har været samlet i Genève indkaldt af Styrelsesrådet i Det Internationale Arbejdskontor og afholdt sin 106. samling den 5. juni 2017, og

på ny bekræfter princippet i statuten for Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) om, at der kun kan skabes universel og varig fred, hvis den er funderet på social retfærdighed, og

erindrer om Philadelphia-erklæringen fra 1944, FN's verdenserklæring om menneskerettigheder fra 1948, ILO's erklæring om grundlæggende principper og rettigheder ved arbejde og dens opfølgning fra 1998 samt ILO's erklæring om social retfærdighed for en fair globalisering fra 2008, og

henviser til, at der er behov for en revision af Henstillingen om beskæftigelse i overgangen fra krig til fred fra 1944 (Nr. 71) med henblik på at udvide dens anvendelsesområde og opdatere dens vejledning om den rolle, som beskæftigelse og anstændigt arbejde spiller for forebyggelse, genopretning, fred og stabilitet i forbindelse med krisesituationer, der udspringer af konflikter og katastrofer, og

tager hensyn til virkninger og konsekvenser af konflikter og katastrofer for fattigdom og udvikling, menneskerettigheder og værdighed, anstændigt arbejde og bæredygtige virksomheder, og

anerkender, hvor vigtigt beskæftigelse og anstændigt arbejde er for at fremme fred, forebygge krisesituationer på grund af konflikter og katastrofer, muliggøre genopretning samt at opbygge stabilitet, og

erkender, at de lande, der tager imod flygtninge, ikke nødvendigvis er i en situation med konflikter og katastrofer, og

understreger, at der er behov for at sikre respekt for alle menneskerettigheder og princippet om retsstaten, herunder respekt for de fundamentale principper og rettigheder ved arbejde, og for internationale arbejdsstandarder, navnlig de rettigheder og principper, der har relevans for beskæftigelse og anstændigt arbejde, og

henviser til behovet for at forstå, at kriser påvirker kvinder og mænd forskelligt, og det er af afgørende betydning at sikre ligestilling mellem kønnene og at styrke kvinders og pigers deltagelse i indsatsen for at fremme fred, forebygge kriser, muliggøre genopretning samt opbygge stabilitet, og

anerkender vigtigheden af, at der gennem social dialog udvikles tiltag til at imødegå krisesituationer på grund af konflikter og katastrofer i samråd med de mest repræsentative arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer og eventuelt med relevante organisationer i civilsamfundet, og

noterer sig betydningen af at skabe eller genoprette et miljø, der understøtter bæredygtige virksomheder, under hensyntagen til den resolution og de konklusioner vedrørende fremme af bæredygtige virksomheder, der blev vedtaget af Den Internationale Arbejdskonference ved dennes 96. samling (2007) og navnlig for små og mellemstore virksomheder, for at stimulere beskæftigelse, økonomisk genopretning og udvikling, og

bekræfter, at der er behov for at udvikle og styrke foranstaltninger med henblik på social beskyttelse som et middel til at forebygge kriser, muliggøre genopretning og opbygge stabilitet, og

anerkender, at tilgængelige offentlige tilbud og ydelser af høj kvalitet spiller en rolle for økonomiske forbedringer, udvikling, genopbygning, forebyggelse og stabilitet, og

fremhæver behovet for internationalt samarbejde og partnerskabskonstellationer blandt regionale og internationale organisationer for at sikre en fælles og koordineret indsats, og

har besluttet at vedtage en række forslag vedrørende beskæftigelse og anstændigt arbejde i overgangen til fred og stabilitet, som er det femte punkt på samlingens dagsorden, og

har truffet afgørelse om, at disse forslag skal udmøntes i en henstilling,

har i dag den 16. juni 2017 vedtaget følgende henstilling, som der herefter kan henvises til som Henstillingen om beskæftigelse og anstændigt arbejde i overgangen til fred og stabilitet fra 2017:

I. Formål og anvendelsesområde

1. Denne henstilling omfatter retningslinjer til medlemslandene om de foranstaltninger, der skal træffes for at skabe beskæftigelse og anstændigt arbejde med henblik på forebyggelse, genopretning, fred og stabilitet i forbindelse med krisesituationer, der opstår på grund af konflikter og katastrofer.

2. I forbindelse med denne henstilling og på grundlag af internationalt anerkendt terminologi:

(a) anvendes udtrykket “katastrofe” om en alvorlig forstyrrelse af et lokalsamfunds eller et større samfunds orden i enhver målestok på grund af omvæltende begivenheder i samspil med udsathed, sårbarhed og kapacitetsforhold, der medfører en eller flere af følgende virkninger: menneskelige, materielle, økonomiske og miljømæssige tab og følgevirkninger; og

(b) anvendes udtrykket “stabilitet” om et systems, et lokalsamfunds eller et større samfunds evne, når det udsættes for omvæltende begivenheder, til at modstå, optage, rumme, tilpasse sig til, lade sig påvirke af og komme på fode efter virkningerne af en omvæltende hændelse på en effektiv måde inden for rimelig tid, herunder ved at opretholde og genopbygge dets vigtigste grundstrukturer og -funktioner på grundlag af risikostyring.

3. I forbindelse med denne henstilling dækker udtrykket “kriseberedskab” alle foranstaltninger vedrørende beskæftigelse og anstændigt arbejde, der træffes for at imødegå krisesituationer, der opstår som følge af konflikter og katastrofer.

4. Denne henstilling gælder for alle arbejdstagere og arbejdssøgende samt for alle arbejdsgivere i alle sektorer af en økonomi, der berøres af krisesituationer som følge af konflikter og katastrofer.

5. Henvisningerne i denne henstilling til fundamentale principper og rettigheder ved arbejde, sikkerhed, sundhed og arbejdsvilkår gælder også for arbejdstagere beskæftiget i kriseberedskabet, herunder det tidlige beredskab. Henvisninger i denne henstilling til menneskerettigheder og sikkerhed og sundhed gælder ligeledes for personer i frivilligt arbejde, der deltager i kriseberedskabet.

6. Bestemmelserne i denne henstilling berører ikke medlemslandes rettigheder og forpligtelser i henhold til folkeretten, navnlig international humanitær ret, international flygtningeret og international menneskerettighedsret.

II. Vejledende principper

7. Når der træffes foranstaltninger vedrørende beskæftigelse og anstændigt arbejde for at imødegå krisesituationer som følge af konflikter og katastrofer og med henblik på forebyggelse, bør medlemslandene tage hensyn til følgende:

(a) fremme af fuld, produktiv, frit valgt beskæftigelse og anstændigt arbejde, som er afgørende for at skabe fred, forebygge kriser, muliggøre genopretning og opbygge stabilitet;

- (b) nødvendigheden af at respektere, fremme og gennemføre de grundlæggende principper og rettigheder ved arbejde, øvrige menneskerettigheder og andre relevante internationale arbejdsstandarder og at tage hensyn til øvrige internationale instrumenter og dokumenter, hvor disse er hensigtsmæssige og gældende;
- (c) betydningen af god overordnet forvaltning og bekæmpelse af korrupcion og klientelisme;
- (d) behovet for at respektere national lovgivning og politik og for at anvende lokal viden, kapacitet og ressourcer;
- (e) en krises karakter og omfanget af dens virkninger for regeringers kapacitet, herunder regionale og lokale myndigheder, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer samt andre nationale og relevante institutioner, for at kunne reagere effektivt, med det nødvendige internationale samarbejde henholdsvis den nødvendige internationale bistand, som forudsat;
- (f) behovet for at bekæmpe forskelsbehandling, fordomme og had på grund af race, hudfarve, køn, religion, politisk tilhørsforhold, national herkomst, sociale rødder, handicap, alder eller seksuel orientering eller andre grunde;
- (g) behovet for at respektere, fremme og gennemføre lige muligheder og ligebehandling for mænd og kvinder uden forskelsbehandling af nogen art;
- (h) behovet for at have særlig opmærksomhed på befolkningsgrupper og enkeltpersoner, der er særligt sårbare på grund af krisen, herunder blandt andet børn, unge, personer, der hører til mindretal, oprindelige folk og stammefolk, mennesker med handicap, internt fordrevne personer, migranter, flygtninge og andre, der er tvangsmæssigt fordrevet på tværs af grænser;
- (i) betydningen af at kunne konstatere og overvåge eventuelle negative og utilsigtede følger og undgå skadelige afledte virkninger for enkeltpersoner, samfund, miljøet og økonomien;
- (j) behovet for en rimelig overgang henimod en miljømæssigt bæredygtig økonomi som et middel til at opnå bæredygtig økonomisk vækst og sociale fremskridt;
- (k) betydningen af social dialog;
- (l) vigtigheden af national forsoning, hvor dette er relevant;
- (m) behovet for international solidaritet, fordeling af byrder og ansvar og samarbejde i henhold til folkeretten; samt
- (n) behovet for tæt koordinering og synergier mellem humanitær og udviklingsmæssig bistand, herunder for at fremme fuld, produktiv, frit valgt beskæftigelse og anstændigt arbejde og muligheder for indkomstkabelse, hvor man undgår overlap mellem indsatser og mandater.

III. Strategisk tilgang

8. Medlemslandene bør vedtage en trinvis, flerstrengt tilgang, hvorved de implementerer sammenhængende og udvidede strategier, der fremmer fred, forebygger kriser, muliggør genopretning og opbygger stabilitet, herunder:

- (a) stabiliserer menneskers eksistensgrundlag og indkomst gennem tidlige foranstaltninger til social beskyttelse og beskæftigelse;
- (b) fremmer lokal økonomisk genopretning af mulighederne for beskæftigelse og anstændigt arbejde og fornyet social og økonomisk integration;
- (c) fremmer bæredygtig beskæftigelse og anstændigt arbejde, social beskyttelse og social inkludering, bæredygtig udvikling, etablering af bæredygtige virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder, overgang fra den uformelle til den formelle økonomi, en smidig overgang henimod en miljømæssigt bæredygtig økonomi og adgang til offentlige ydelser;
- (d) sikrer konsultationer med og tilskynder til aktiv deltagelse af arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer ved planlægning, gennemførelse og overvågning af tiltag, der skal skabe genopretning og stabilitet, eventuelt under hensyntagen til synspunkter fra de relevante organisationer i civilsamfundet;
- (e) gennemfører vurderinger af beskæftigelseseffekten af de nationale genopretningsprogrammer, der iværksættes ved offentlige og private investeringer for at fremme fuld, produktiv, frit valgt beskæftigelse og anstændigt arbejde for alle kvinder og mænd, navnlig unge og mennesker med handicap;
- (f) yder vejledning og støtte til arbejdsgivere, således at de kan træffe effektive foranstaltninger til at identificere, forebygge, afbøde og redegøre for, hvordan de håndterer risikoen for negative virkninger for menneskerettigheder og rettigheder ved arbejde i virksomheden eller i dens produkter, i dens tjenesteydelser eller aktiviteter, som de måtte være direkte knyttet til;
- (g) anlægger et kønsperspektiv i forbindelse med al gennemførelse, overvågning og evaluering af kriseforebyggelse og -beredskab;
- (h) skaber økonomiske, sociale og juridiske rammer på nationalt niveau for at tilskynde til en varig og bæredygtig fred og udvikling samtidig med respekt for arbejdstagernes rettigheder;
- (i) fremmer social dialog og kollektive forhandlinger;
- (j) opbygger eller genopretter arbejdsmarkedsinstitutioner, herunder arbejdsformidling, med henblik på stabilisering og genopbygning;

(k) udvikler kapaciteten hos regeringerne, herunder hos regionale og lokale myndigheder samt arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer; samt

(l) træffer foranstaltninger, hvor det måtte være relevant, for en fornyet social-økonomisk integration af mennesker, der er påvirket af en krise, navnlig mennesker, der tidligere har været knyttet til væbnede styrker og grupperinger, herunder ved uddannelsesprogrammer rettet mod at forøge deres beskæftigelsespotentiale.

9. Kriseberedskabet i den tidlige opfølgning på en konflikt eller katastrofe bør omfatte henholdsvis:

(a) en koordineret og inkluderende vurdering af behov med et klart kønsperspektiv;

(b) en hurtig indsats, der kan opfylde basale behov og sikre ydelser, såsom social beskyttelse, hjælp med livsforhold, omgående beskæftigelsesforanstaltninger og muligheder for indkomstkøbelse til befolkningsgrupper og enkeltpersoner, der er blevet særligt sårbare på grund af en krise;

(c) bistand, der så vidt muligt ydes af offentlige myndigheder med støtte fra det internationale samfund, idet der sker inddragelse af arbejdsmarkedets parter samt eventuelt relevante organisationer i civil- og lokalsamfundet;

(d) trykke og anstændige arbejdsvilkår, herunder ved tildeling af personligt beskyttelsesudstyr og lægebistand til alle arbejdstagere, herunder ansatte beskæftiget med rednings- og rehabiliteringsvirksomhed; samt

(e) genetablering, hvor det er nødvendigt, af statslige institutioner og arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer samt relevante organisationer i civilsamfundet.

IV. Muligheder for beskæftigelse og indtægt

10. Medlemslandene bør i indsatsen for genopretning og opbygning af stabilitet vedtage og gennemføre en omfattende og bæredygtig beskæftigelsesstrategi for at fremme fuld, produktiv, frit valgt beskæftigelse og anstændigt arbejde for kvinder og mænd, under hensyntagen til Konvention nr. 122 fra 1964 om Beskæftigelsespolitik samt den vejledning, der fremgår af relevante resolutioner fra Den Internationale Arbejdskonference.

11. Medlemslandene bør efter samråd med de mest repræsentative arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer vedtage inkluderende initiativer til fremme af fuld, produktiv, frit valgt beskæftigelse, anstændigt arbejde og indkomstmuligheder gennem henholdsvis:

(a) Beskæftigelsesintensive investeringsstrategier og programmer, herunder offentlige beskæftigelsesordninger;

(b) lokale initiativer til økonomisk genopretning og udvikling med særligt fokus på at skabe eksistensgrundlag for mennesker i både land- og byområder;

(c) etablering eller genopretning af et miljø, der støtter bæredygtige virksomheder, herunder fremme af små og mellemstore virksomheder samt andelsforetagender og andre social-økonomiske initiativer, med særlig vægt på initiativer, der letter adgangen til finansiering;

(d) støtte til bæredygtige virksomheder, så de bevarer deres fortsatte drift, for derved at opretholde og udvide beskæftigelsesniveauet og gøre det muligt at skabe nye arbejdspladser og indkomstmuligheder;

(e) fremme af en fair overgang henimod en miljømæssigt bæredygtig økonomi som et middel til at opnå bæredygtig økonomisk vækst og sociale fremskridt og skabe nye arbejdspladser og indkomstmuligheder;

(f) støtte til social beskyttelse og beskæftigelse samt respekt for og fremme og gennemførelse af de grundlæggende principper og rettigheder ved arbejde for mennesker i den uformelle økonomi og tilskyndelse til, at arbejdstagere og økonomiske enheder i den uformelle økonomi overgår til den formelle økonomi under hensyntagen til Henstillingen om overgangen fra den uformelle til den formelle økonomi fra 2015 (nr. 204);

(g) støtte til den offentlige sektor og fremme af socialt, økonomisk og miljømæssigt ansvarlige offentlig-private partnerskaber og andre mekanismer, der kan udvikle kvalifikationer og kapacitet samt skabe beskæftigelse;

(h) udvikling af incitamenter, for at multinationale virksomheder kan samarbejde med nationale virksomheder om at skabe produktiv, frit valgt beskæftigelse og anstændigt arbejde og gennemføre kontrol af overholdelsen af menneskerettighederne med henblik på at sikre respekt for menneske- og arbejdsrettigheder under hensyntagen til Trepartserklæringen om principper vedrørende multinationale virksomheder og Socialpolitik; samt

(i) fremme af beskæftigelsen af personer, der tidligere har været tilknyttet væbnede styrker eller grupperinger.

12. Medlemslandene bør udvikle og anvende aktive arbejdsmarkedspolitikker og –programmer med særligt fokus på underprivilegerede og marginaliserede grupper samt befolkningsgrupper og enkeltpersoner, der er særligt sårbare på grund af en krise, herunder blandt andet mennesker med handicap, internt fordrevne og eventuelt migranter og flygtninge og i overensstemmelse med nationale love og regler.

13. Medlemslandene bør i deres beredskab ved krisesituationer tilstræbe at sørge for indkomstmuligheder, stabil beskæftigelse og anstændigt arbejde for unge kvinder og mænd, herunder ved:

(a) integrerede uddannelsesforløb, beskæftigelses- og arbejdsmarkedsordninger, der er rettet mod den konkrete situation, som unge på vej ind på arbejdsmarkedet befinder sig i; samt

(b) konkrete beskæftigelseselementer for unge som led i afvæbning, demobilisering og reintegrationsprogrammer, herunder psykosocial rådgivning og andre tilbud for at modvirke samfundsfjendtlig adfærd og vold, med henblik på tilbagevenden til det civile liv.

14. Hvor en krise medfører et stort antal internt fordrevne, bør medlemslandene:

(a) støtte internt fordrevne med et eksistensgrundlag, uddannelse og beskæftigelse med henblik på at lette deres socialøkonomiske og arbejdsmarkedsmæssige integration;

(b) opbygge værtssamfundenes stabilitet og styrke deres kapacitet til at skabe anstændige beskæftigelsesmuligheder for alle med henblik på at sikre, at lokalbefolkningernes eksistensgrundlag og beskæftigelse bevares, og at deres muligheder for at tage imod internt fordrevne styrkes; samt

(c) gøre det lettere at sende internt fordrevne frivilligt tilbage til deres oprindelsessted og støtte deres tilbagevenden til arbejdsmarkedet, når situationen tillader dette.

V. Rettigheder, ligebehandling og ikke-diskrimination

15. I indsatsen mod diskrimination, der skyldes eller er forværret af konflikter eller katastrofer, og iværksættelsen af foranstaltninger for at skabe fred, forebygge kriser, støtte genopretning og opbygge stabilitet, bør medlemslandene:

(a) respektere, fremme og gennemføre lige muligheder for og lige behandling af kvinder og mænd uden forskelsbehandling af nogen art under hensyntagen til Ligelønskonventionen (nr. 100) og –henstillingen (nr. 90) fra 1951 samt konventionen om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (Nr. 111) og henstillingen hertil (nr. 111) fra 1958;

(b) rette særlig opmærksomhed mod husstande med en enkelt forsøger, navnlig hvor forsøgerne er børn, kvinder, mennesker med handicap eller ældre;

(c) træffe foranstaltninger til at sikre, at kvinder, der har været beskæftiget under en krise og har påtaget sig et udvidet ansvar, ikke mod deres vilje bliver udskiftet, når den mandlige arbejdsstyrke er tilbage;

(d) træffe foranstaltninger til at sikre, at kvinder får beføjelser til effektivt og meningsfyldt at tage del i beslutningsprocesserne i forbindelse med genopbygning og opbygning af stabilitet, samt at deres behov og interesser prioriteres i strategier og løsninger, og at kvinders og pigers menneskerettigheder nyder fremme og beskyttelse;

(e) forhindre og straffe alle former for kønsbaseret vold, herunder voldtægt, seksuel udnyttelse og chikane og yde beskyttelse og støtte til ofre derfor;

(f) have særlig opmærksomhed rettet mod etablering eller genopretning af forhold med stabilitet og socialøkonomisk udvikling for befolkningsgrupper, der har været særligt berørt af en krise, herunder blandt andet personer, der tilhører en minoritet, oprindelige folk og stammefolk, internt fordrevne, mennesker med handicap,

migranter og flygtninge i henhold til konventionen om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (nr. 111) og henstillingen hertil (nr. 111) fra 1958 samt andre relevante internationale arbejdsstandarder henholdsvis øvrige internationale instrumenter og dokumenter;

(g) sikre, at mennesker, der tilhører berørte minoriteter samt oprindelige folk og stammefolk, bliver hørt, navnlig via deres repræsentative institutioner, hvor sådanne findes, og deltager direkte i beslutningsprocessen, navnlig hvis de områder, der bebos eller anvendes af oprindelige folk og stammefolk, og deres miljø påvirkes af en krise og af genopretnings- og stabilitetsforanstaltninger i forbindelse dermed;

(h) sikre i samråd med arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, at mennesker med handicap, herunder mennesker, der har fået et handicap som følge af en konflikt eller katastrofe, får muligheder for genoptræning, uddannelse, specialiseret erhvervsvejledning, træning, omskoling og beskæftigelse under hensyntagen til relevante internationale arbejdsstandarder og andre internationale instrumenter og dokumenter; og

(i) sikre, at alle migranter og medlemmer af deres familier, der opholder sig i et land, der er berørt af en krise, nyder respekt af deres menneskerettigheder på et grundlag af lighed med de nationale befolkninger under hensyntagen til relevante nationale bestemmelser samt relevante internationale arbejdsstandarder og andre internationale instrumenter og dokumenter, der måtte være gældende.

16. Ved bekæmpelsen af børnearbejde forårsaget eller forværret af konflikter eller katastrofer, bør medlemslandene:

(a) træffe alle nødvendige foranstaltninger til at forebygge, identificere og afskaffe børnearbejde i deres kriseberedskab under hensyntagen til konventionen om mindstealder (nr. 138) og henstillingen hertil (nr. 146) fra 1973;

(b) gøre en indsats omgående for at forhindre, identificere og afskaffe de værste former for børnearbejde, herunder handel med børn og rekruttering af børn til væbnede konflikter, under hensyntagen til konventionen om de værste former for børnearbejde (nr. 182) og henstillingen hertil (nr. 190) fra 1999;

(c) sørge for rehabilitering, social integration og uddannelsesprogrammer for børn og unge, der tidligere har været tilknyttet væbnede styrker og grupperinger for at medvirke til deres tilpasning til det civile liv; og

(d) sikre, at der findes sociale tilbud til hjælp for børn, for eksempel i form af kontante ydelser eller naturalier.

17. Ved bekæmpelsen af tvangs- eller pligtmæssigt arbejde forårsaget eller forværret af konflikter eller katastrofer, bør medlemslandene skride hurtigt ind for at forhindre, identificere og eliminere alle former for tvunget eller pligtmæssigt arbejde, herunder handel med mennesker med henblik på tvangs- eller pligtmæssigt arbejde, under hensyntagen til konventionen angående tvunget eller pligtmæssigt arbejde (nr. 29) fra 1930 og protokollen hertil af 2014, konventionen

om afskaffelse af tvangsarbejde (nr. 105) fra 1957 samt henstillingen om supplerende foranstaltninger til bekæmpelse af tvangsarbejde (nr. 203) fra 2014.

VI. Uddannelse herunder erhvervsuddannelse og -vejledning

18. Medlemslandene bør i indsatsen for at forebygge og imødegå krisesituationer og på grundlag af princippet om lige muligheder for og lige behandling af kvinder og mænd, piger og drenge, sørge for, at:

(a) uddannelsen ikke afbrydes, eller at den genoprettes så hurtigt som muligt, og at børn, herunder internt fordrevne, migranter eller flygtninge, har adgang til fri, offentlig skolegang af ordentlig kvalitet, herunder med støtte fra international bistand, i overensstemmelse med relevante dele af folkeretten og uden forskelsbehandling af nogen art i enhver fase af krise og genopbygning; og

(b) der findes en-chance-mere programmer for børn og unge, og at disse imødekommer vigtige behov, der opstår på grund af enhver afbrydelse af deres boglige og praktiske uddannelse.

19. Medlemslandene bør i deres indsats for at forebygge og imødegå krisesituationer, hvor det er nødvendigt:

(a) formulere eller tilpasse et nationalt program for uddannelse, omskoling og erhvervsvejledning, der vurderer og tager hensyn til kommende behov for kvalifikationer til genopretning og genopbygning efter samråd med skole- og erhvervsuddannelsesinstitutioner samt arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer med fuld inddragelse af alle relevante offentlige og private interessenter;

(b) tilpasse uddannelsesplaner og uddanne lærere og undervisere, der kan fremme:

(i) en fredelig sameksistens og forsoning med henblik på at skabe fred og stabilitet; og

(ii) uddannelse i, nedbringelse af, bevidsthed om og styring af katastroferisici med henblik på afhjælpning, genopbygning og stabilitet;

(c) koordinere uddannelses-, trænings- og omskolingsindsatser på nationalt, regionalt og lokalt plan, herunder højere uddannelser, lærlinge- og faguddannelser og iværksætteruddannelser, og muliggøre, at kvinder og mænd, hvis uddannelse og træning er blevet forhindret eller afbrudt, kan påbegynde, genoptage og færdiggøre deres uddannelse og træning;

(d) udbygge og tilpasse uddannelses- og omskolingsprogrammer, således at de opfylder behovet hos alle personer, hvis beskæftigelse er blevet afbrudt; og

(e) prioritere at sørge for uddannelse og økonomiske muligheder for berørte befolkningsgrupper, herunder i landområder og i den uformelle økonomi.

20. Medlemslandene bør sikre, at kvinder og piger har adgang på grundlag af lige muligheder og ligebehandling til alle boglige og faglige uddannelser, der udbydes i indsatsen for genopretning og større stabilitet.

VII. Social beskyttelse

21. I deres beredskab ved krisesituationer bør medlemslandene så hurtigt som muligt:

- (a) tilstræbe at sikre grundlæggende sikkerhedsnet for indkomst, navnlig for mennesker, hvis job eller eksistensgrundlag er blevet forstyrret af krisen;
- (b) udvikle, genoprette eller styrke sociale sikringsordninger og andre mekanismer til social beskyttelse under hensyntagen til national lovgivning og internationale aftaler; og
- (c) søge at sikre effektiv adgang til de vigtigste sundhedsydelser og andre basale sociale ydelser, navnlig for befolkningsgrupper og personer, som krisen har gjort særligt sårbare.

22. For at afværge kriser, muliggøre genopretning og opbygge stabilitet, bør medlemslandene etablere, genetablere eller fastholde et minimum af social beskyttelse samt søge at udbedre manglerne i deres dækning under hensyntagen til konventionen angående minimumsnormer for social tryghed fra 1952 (nr. 102), henstillingen om minimumsstandarder for social beskyttelse fra 2012 (nr. 202) samt andre relevante internationale arbejdsstandarder.

VIII. Arbejdsret, arbejdsmarkedsadministration og information om arbejdsmarkedet

23. I genopretningsfasen efter krisesituationer bør medlemslandene efter samråd med de mest repræsentative arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer:

- (a) revidere, etablere, genetablere eller styrke arbejdsmarkedslovgivningen, om nødvendigt, herunder bestemmelser om beskyttelse af arbejdstagere og sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen i overensstemmelse med ILO's Erklæring om Fundamentale Principper og Rettigheder ved Arbejde og dens Opfølgningen (1998) og gældende internationale arbejdsstandarder;
- (b) sikre, at arbejdsretlig lovgivning understøtter mulighederne for produktiv, frit valgt beskæftigelse og anstændigt arbejde;
- (c) etablere eller eventuelt genetablere eller styrke administrationen af arbejdsmarkedet, herunder arbejdstilsyn og andre kompetente institutioner, under hensyntagen til konventionen angående arbejdstilsyn fra 1947 (nr. 81) samt det kollektive forhandlings og overenskomstsystem under hensyntagen til konventionen om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger fra 1949 (nr. 98);

(d) etablere eller eventuelt styrke systemer til indsamling og analyse af arbejdsmarkedsinformation, navnlig med fokus på de befolkningsgrupper, der er mest berørt af krisen;

(e) etablere eller genoprette og styrke den offentlige arbejdsformidling, herunder beredskabsarbejdsformidling;

(f) sikre regulering af privat arbejdsformidlinger under hensyntagen til konventionen om private arbejdsformidlinger fra 1997 (nr. 181); samt

(g) fremme synergier blandt alle aktører på arbejdsmarkedet for at gøre det muligt for de lokale befolkninger at få det maksimale udbytte af de beskæftigelsesmuligheder, der skabes ved investeringer i forbindelse med fremme af fred og genopbygning.

IX. Social dialog samt arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationernes rolle

24. I deres beredskab ved krisesituationer bør medlemslandene efter samråd med de mest repræsentative arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer:

(a) sikre, at alle de anførte foranstaltninger i denne henstilling udvikles eller fremmes ved en kønsintegrerende social dialog under hensyntagen til konventionen om tresidede forhandlinger til fremme af gennemførelsen af ILO-standarder fra 1976 (nr. 144);

(b) skabe et understøttende miljø for etablering, genopretning eller styrkelse af arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne; samt

(c) tilskynde til nært samarbejde med organisationer i civilsamfundet, hvor det er relevant.

25. Medlemslandene bør anerkende, at arbejdsgivernes og arbejdstagernes organisationer spiller en vital rolle i kriseberedskabet, under hensyntagen til konventionen angående foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig fra 1948 (Nr. 87) samt konventionen om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger fra 1949 (nr. 98), og navnlig med hensyn til at:

(a) hjælpe bæredygtige virksomheder, særligt små og mellemstore virksomheder, med at komme i gang med planlægning af fortsættelsen af deres virksomhed, således at de kan komme ovenpå efter kriser ved hjælp af uddannelse, rådgivning og materiel bistand og støtte deres adgang til finansiering;

(b) hjælpe arbejdstagerne, navnlig mennesker, der er blevet sårbare på grund af en krise, med at komme i gang efter krisen ved uddannelse, rådgivning og materiel bistand; samt

(c) træffe foranstaltninger med henblik herpå gennem kollektive forhandlinger samt ved andre metoder til social dialog.

X. Migranter berørt af krisesituationer

26. Idet det lægges til grund, at der må tages særligt hensyn til migranter, navnlig migrantarbejdere, der er blevet særligt sårbare på grund af en krise, bør medlemslandene træffe foranstaltninger i overensstemmelse med national lov og gældende folkeret til:

- (a) at afskaffe tvangs- eller pligtmæssigt arbejde, herunder menneskehandel;
- (b) at fremme inkluderingen af migranter i værtssamfundene, hvor det er relevant, gennem adgang til arbejdsmarkedet, herunder muligheder for iværksættervirksomhed og indkomstkabelse, samt gennem anstændigt arbejde;
- (c) at beskytte og tilstræbe at sikre arbejdstagerrettigheder samt et sikkert arbejdsmiljø for migrantarbejdere, herunder arbejdstagere i usikre ansættelsesforhold, kvindelige migrantarbejdere, unge migrantarbejdere samt handicappede migrantarbejdere i alle sektorer;
- (d) at tage behørigt hensyn til migrantarbejdere og deres familier ved udformningen af arbejdsmarkedspolitikker, henholdsvis -programmer rettet mod håndteringen af konflikter og katastrofer; samt
- (e) at gøre det lettere at sende migranter og deres familier frivilligt tilbage under sikre og værdige forhold.

27. I overensstemmelse med den vejledning, der findes i afsnit V, VIII og IX ovenfor, bør medlemslandene fremme lige muligheder og lige behandling for alle migrantarbejdere med hensyn til fundamentale principper og rettigheder ved arbejde, og sørge for, at de omfattes af relevante nationale arbejdsmarkedsretlige love og -regler og navnlig at:

- (a) vejlede migranter om deres rettigheder og beskyttelse som arbejdstagere, herunder ved at give dem oplysninger om arbejdstageres rettigheder og pligter og de sanktionsmuligheder, der findes ved manglende overholdelse deraf, på et sprog, de forstår;
- (b) gøre det muligt for migranter at deltage i organisationer, der repræsenterer arbejdsgivere og arbejdstagere;
- (c) vedtage foranstaltninger og støtte kampagner mod diskrimination og fremmedhad på arbejdspladsen og fremhæve migranternes positive bidrag med en aktiv involvering af organisationer for arbejdsgivere og arbejdstagere samt civilsamfundet; og
- (d) konsultere og engagere arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer og eventuelt andre relevante organisationer i civilsamfundet med hensyn til beskæftigelsen af migranter.

XI. Flygtninge og tilbagesendte

28. Enhver foranstaltning, der træffes i henhold til dette afsnit i tilfælde af en tilstrømning af flygtninge, er betinget af:

(a) nationale og regionale omstændigheder, under hensyntagen til gældende folkeret, grundlæggende principper og rettigheder ved arbejde samt national lovgivning; og

(b) medlemslandenes udfordringer og begrænsninger i forhold til deres ressourcer og evne til at reagere effektivt, under hensyntagen til behov samt de prioriteringer tilkendegivet af de mest repræsentative arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer.

29. Medlemslandene bør anerkende den afgørende vigtighed af en rimelig fordeling af byrder og ansvar. De bør styrke det internationale samarbejde og international solidaritet, således at der ydes en forudsigelig, bæredygtig og tilstrækkelig humanitær bistand og udviklingsindsats for at støtte de mindst udviklede lande og lande i udvikling, hvor der opholder sig store antal flygtninge, herunder i forhold til at håndtere implikationerne for deres arbejdsmarkeder og at sikre disses fortsatte udvikling.

30. Medlemslandene bør træffe foranstaltninger, hvor det er relevant for at:

(a) fremme selvforsørgelse ved at skabe udvidede muligheder for, at flygtninge har adgang til et eksistensgrundlag og til arbejdsmarkedet uden at forskelsbehandle blandt flygtningene og på en måde, som også støtter deres værtssamfund; og

(b) formulere en national politik og nationale handlingsplaner med involvering af de kompetente myndigheder, der har ansvaret for beskæftigelse og arbejdsmarked og efter samråd med arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne for at sikre beskyttelse af flygtninge på arbejdsmarkedet, herunder med hensyn til adgang til anstændigt arbejde og muligheder for et eksistensgrundlag.

31. Medlemslandene bør indsamle pålidelige oplysninger for at kunne vurdere virkningen af flygtninge på arbejdsmarkedet og behovet hos den eksisterende arbejdsstyrke og arbejdsgiverne for at optimere udnyttelsen af de kvalifikationer og den menneskelige kapital, som flygtningene repræsenterer.

32. Medlemslandene bør opbygge værtssamfundenes stabilitet og styrke deres kapacitet ved at investere i den lokale økonomi og fremme fuld, produktiv, frit valgt beskæftigelse og anstændigt arbejde og kompetenceudvikling i den lokale befolkning.

33. I overensstemmelse med de retningslinjer, der findes i afsnit IV, VI og VII, bør medlemslandene inkludere flygtninge i de initiativer, der iværksættes med hensyn til henholdsvis beskæftigelse, uddannelse og adgang til arbejdsmarkedet, og navnlig:

- (a) fremme deres adgang til teknisk og faglig uddannelse, særligt via programmer fra ILO og relevante interessenter, for at styrke deres færdigheder og gøre det muligt for dem at tage yderligere omskoling med henblik på en mulig frivillig tilbagevenden til deres land;
- (b) fremme deres adgang til reelle jobmuligheder, indkomstsikre ordninger og iværksættervirksomhed ved at yde henholdsvis erhvervsuddannelse og -vejledning, bistand til jobplacering og adgang til arbejdstilladelser for derved at undgå, at arbejdsmarkedene i værtssamfundene ender i den uformelle økonomi;
- (c) medvirke til anerkendelse, certificering, autorisering og anvendelse af flygtninges færdigheder og kvalifikationer gennem egnede mekanismer og give adgang til skræddersyet uddannelse og omskoling, herunder intensiv sproguddannelse;
- (d) styrke kapaciteten i den offentlige arbejdsformidling og forbedre samarbejdet med andre tjenesteudbydere, herunder private arbejdsformidlinger for at understøtte flygtninges adgang til arbejdsmarkedet;
- (e) iværksætte en konkret indsats for at støtte, at flygtningekvinder, unge flygtninge og andre, der er i en sårbar situation, kan komme ind på arbejdsmarkedet; og
- (f) medvirke til relevante muligheder for, at retten til arbejdsrelaterede og sociale ydelser, herunder pensioner, kan overføres ved optjeningsregler i overensstemmelse med værtslandets nationale lovgivning.

34. I overensstemmelse med de retningslinjer, der findes i afsnit V, VIII og IX, bør medlemslandene fremme lige muligheder for og lige behandling af flygtninge med hensyn til grundlæggende principper og rettigheder ved arbejde og sikre, at de er omfattet af relevante arbejdsretlige love og regler, og i særdeleshed at:

- (a) vejlede flygtninge om deres rettigheder og beskyttelse på arbejdsmarkedet, herunder ved at give dem oplysninger om arbejdstageres rettigheder og pligter og de sanktionsmuligheder, der findes ved manglende overholdelse, på et sprog de forstår;
- (b) gøre det muligt for flygtninge at deltage i organisationer, der repræsenterer arbejdsgivere og arbejdstagere; og
- (c) vedtage passende foranstaltninger, herunder lovgivning og kampagner, der skal bekæmpe diskrimination og fremmedhad på arbejdspladsen og fremhæve flygtninges positive bidrag med aktiv involvering af arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer samt civilsamfundet.

35. Medlemslandene bør konsultere og engagere arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne og andre relevante interessenter med hensyn til flygtninges adgang til arbejdsmarkedet.

36. Medlemslandene bør støtte værtslandene i deres indsats for at styrke deres kapacitet og opbygge stabilitet, herunder gennem udviklingsbistand, ved at investere i lokalsamfundene.

FRIVILLIG TILBAGEVENDEN OG GENINTEGRERING AF TILBAGESENDTE

37. Når sikkerhedssituationen i flygtninges oprindelsesland er tilstrækkeligt forbedret, bør medlemslandene indgå samarbejde om at gøre det muligt for flygtningene at vende frivilligt tilbage under trygge og værdige forhold og støtte deres genintegrering på arbejdsmarkedet bl.a. med bistand fra internationale organisationer.
38. Medlemslandene bør samarbejde med ILO og relevante interessenter om at udvikle specifikke programmer for tilbagevendte for at fremme deres muligheder for faglig uddannelse og tilbagevenden til arbejdsmarkedet.
39. Medlemslandene bør samarbejde indbyrdes, bl.a. med bistand fra relevante internationale organisationer, om at støtte den socialøkonomiske integrering af hjemvendte i deres oprindelsesland ved foranstaltninger, som anført i afsnit IV og IX ovenfor, på en måde, der understøtter de lokale befolkningers økonomiske og sociale udvikling.
40. Under hensyntagen til princippet om deling af byrder og ansvar bør medlemslandene støtte, at oprindelseslandene får styrket deres kapacitet og opbygget stabilitet, bl.a. gennem udviklingsbistand, ved investering i lokalsamfund, hvor hjemvendte er ved at blive genintegreret, og ved fremme af fuld, produktiv, frit valgt beskæftigelse og anstændigt arbejde.

XII. Forebyggelse, mægling og beredskab

41. Medlemslandene bør træffe foranstaltninger, navnlig i lande hvor der kan forudses en risiko for konflikt eller katastrofe, til at opbygge stabilitet i samråd med arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer og andre interessenter for at forebygge, afbøde og forberede sig på kriser på en måde, der støtter økonomisk og social udvikling og anstændigt arbejde ved tiltag, som f. eks.:

- (a) identificering af risici og bedømmelse af trusler og sårbarheder for den menneskelige, fysiske, økonomiske, miljømæssige, institutionelle og sociale kapital på lokalt, nationalt og regionalt niveau;
- (b) risikostyring, herunder beredskabsplanlægning, tidlig varsling, risikoreduktion og forberedelse på håndtering af nødsituationer; og
- (c) forebyggelse og afbødning af negative virkninger bl.a. gennem styring af den fortsatte drift i både den offentlige og den private sektor under hensyntagen til Trepartersklæringen om principper for multinationale virksomheder og socialpolitikken samt ILO's deklARATION om grundlæggende principper og rettigheder ved arbejde og dens opfølgning (1998).

XIII. Internationalt samarbejde

42. Ved forberedelserne forud for og reaktionerne på krisesituationer bør medlemslandene styrke deres samarbejde og tage egnede skridt gennem bilaterale eller multilaterale aftaler, herunder via FN-systemet, internationale finansielle

institutioner og andre regionale eller internationale mekanismer til et koordineret beredskab. Medlemslandene bør fuldt ud udnytte eksisterende ordninger og etablerede institutioner og mekanismer og styrke disse, hvor det er hensigtsmæssigt.

43. Kriseberedskabet, herunder støtte fra regionale og internationale organisationer, bør sikre centralt fokus på beskæftigelse, anstændigt arbejde og bæredygtige virksomheder samt være i overensstemmelse med gældende internationale arbejdsstandarder.

44. Medlemslandene bør samarbejde om at fremme udviklingsbistand og investeringer fra både den offentlige og den private sektor i krisoberedskabet med henblik på at skabe anstændigt, produktivt arbejde, erhvervsudvikling og selvstændig virksomhed.

45. Internationale organisationer bør styrke samarbejdet og sammenhængen i deres krisoberedskab inden for deres respektive mandater og fuldt ud udnytte relevante internationale politiske rammer og -ordninger.

46. ILO bør spille en ledende rolle ved at bistå medlemslandene med at imødegå kriser på grundlag af beskæftigelse og anstændigt arbejde med fokus på at skabe beskæftigelse, integrering på eller adgang til arbejdsmarkedet, kapacitetsudvikling og institutionsopbygning i nært samarbejde med regionale og internationale institutioner.

47. Medlemslandene bør styrke det internationale samarbejde, herunder ved frivillig og systematisk udveksling af oplysninger, viden, god praksis og teknologi med henblik på at fremme fred, forebygge og afbøde kriser, skabe muligheder for genopretning og opbygge stabilitet.

48. Der bør være tæt koordinering af og komplementaritet mellem krisoberedskaber, hvor dette er relevant, navnlig mellem humanitær og udviklingsbistand med henblik på fremme af fuld, produktiv, frit valgt beskæftigelse og anstændigt arbejde for at skabe fred og modstandskraft.

XIV. Afsluttende bestemmelse

49. Denne henstilling erstatter henstillingen om beskæftigelse i overgangen fra krig til fred fra 1944 (Nr. 71).